

Republika e Kosovës
Republika Kosova - Republic of Kosovo
Komisioni Qendror i Zgjedhjeve
Centralna Izborna Komisija
Central Election Commission

ANALIZA GLASOVA UZ ASISTENCIJU
PREVREMENI IZBORI ZA SKUPŠTINU KOSOVA, 6 OKTOBAR 2019

www.kqz-ks.org | June, 2020

© [2020] - [Centralna Izborna Komisija].

Izveštaj "Analiza glasova uz asistenciju za Privremene izbore za Skupštinu Republike Kosovo koji su održani 6. oktobra 2019. godine" pripremila je Privremena komisija, koja se sastoji od službenika Sekretarijata Centralne izborne komisije.

Za sadržaj ovog izveštaja odgovorna je Centralna izborna komisija Republike Kosovo.

www.kqz-ks.org

kqz.sekretariati@kqz-ks.org

Ulica Migjeni, Br. 21

10 000, Priština

Republika Kosovo

SADRŽAJ

Uvod.....	3
I. Metodologija izrade izveštaja	5
II. GLASANJE UZ ASISTENCIJU – opšti podatci sa Lokalnih izbora koji su održani 22 Oktobra 2017.....	6
III. GLASANJE UZ ASISTENCIJU –opšti podatci sa Prevremenih izbora za Skupštinu Republike Kosovo koji su održani 6 Oktobra 2019.....	8
3.1. Kategorizacija broja glasova uz asistenciju po biračkom mestu.....	11
3.2. Kartegorizacija broja glasova uz asistenciju u biračkim mestima koji se nalaze u urbanim i ruralnim sredinama (selima).....	13
IV. PODATCI BIRAČA KOJI SU GLASALI UZ ASISTENCIJU	14
4.1. Podatci birača koji su glasali uz asistenciju po starosnim grupama	16
4.2. Podatci birača koji su glasali uz asistenciju po polu.....	17
V. PODATCI BIRAČA KOJI SU ASISTIRALI.....	19
5.1. Podatci birača koji su asistirali po starosti i polu	19
VI. NALAZI IZ ANALIZE GLASANJA UZ ASISTENCIJU.....	20
PREPORUKE.....	24
<i>DOBAR PRIMER (za podatke iz njige o toku glasanja).....</i>	<i>26</i>
<i>LOŠ PRIMER (za podatke iz njige o toku glasanja).....</i>	<i>28</i>
<i>PRIKAZI IZ KNJIGE O TOKU GLASANJA .....</i>	<i>30</i>

Uvod

Na osnovu Zakona o opštim izborima, biraču sa ograničenim sposobnostima ili koji nije u stanju da obeleži ili ubaci glasački listić ili je nepismen, može da pomogne druga osoba koju bira birač ukoliko birač zatraži takvu pomoć. Ta osoba pomaže samo jednom biraču, i nije član Biračkih odbora ili akreditovani posmatrač.¹ Dok, na osnovu Izbornog pravila Br. 09/2013, pomoć koja se pruža biračima koji zatraže da glasaju uz asistenciju monitoriše se izbliza od predsedavajućeg BO ili njegovog zamenika.²

Svi glasovi uz asistenciju upisuju se u Knjigu o toku glasanja na svakom biračkom mestu od strane Predsedavajućeg koji mora da vodi evidenciju o pomoćnicima, jer im je samo jednom dozvoljeno da pomognu.³

Prema Izveštaju o posmatranju izbora za Prevremene izbore za Skupštinu Republike Kosovo 2019, posmatrači su identifikovali 42.571 redovna slučaja asistencije birača, pri čemu je u ovom izveštaju opština sa najvećim brojem slučajeva glasanja uz asistenciju opština Prizren, sa preko 3 hiljade birača koji su prijavljeni kao birači sa asistencijom⁴.

U završnom izveštaju Posmatračke misije Evropske unije posmatrači primetili su preteranu asistenciju birača, što je zabeleženo na mnogim posmatranim biračkim mestima. Prema ovom izveštaju, broj glasanja uz asistenciju na nekim biračkim mestima dostiže i do 22 procenta.⁵

Čak i za prošle izborne procese, mreža nevladinih organizacija „Demokracija në Veprim/Demokratija u akciji“ u objavljenim izveštajima pruža podatke o glasanju uz asistenciju.

Na izborima za Skupštinu Republike Kosovo u 2014, 40.561 birača je glasalo uz asistenciju.

6

---

¹ Zakon br. 03 / L-073 o opštim izborima u Republici Kosovo, član 89.5.

² Izorno pravilo br. 09/2013 Glasanje, prebrojavanje na biračkom mestu i rukovođenje biračkim centrom, član 15.5.

³ Priručnik o procedurama glasanja i prebrojavanja, strana 39.

⁴ Izveštaj o posmatranju izbora - Izbori za Skupštinu Republike Kosovo 2019, strana 36.

⁵ Evropska unija, Misija za posmatranje izbora, KOSOVO 2019, Konačni izveštaj, Prevremeni parlamentarni izbori, 6. oktobar 2019, strana 5

(https://eeas.europa.eu/sites/eeas/files/eueomkosovo2019_finalreport_al_withcovers.pdf).

⁶ http://www.kqz-ks.org/wp-content/uploads/2018/05/DNV-Monitorimi-Zgjedhjet-Kuvend-Kosoves-2014_shq.pdf

Dok je iz iste organizacije za prevremene izbore za Skupštinu Republike Kosovo 2017. godine u objavljenom izveštaju oko 31.477 birača glasalo uz asistenciju ⁷.

Stoga, kako bi se identifikovao tačan broj birača koji su glasali uz asistenciju i identifikovali sumnje u zloupotrebu ovog načina glasanja, kroz ovaj izveštaj, podaci se predstavljaju, kao rezultat čitanja svih knjiga o toku glasanja za svako biračko mesto u svim opštinama Republike Kosovo, gde su za određeni procenat biračkih mesta izvučeni podaci o licima koja su asistirala i biračima koji su glasali uz asistenciju.

Ovaj izveštaj uključuje podatke iz knjiga o toku glasanja za prevremene izbore za Skupštinu Republike Kosovo održanih 6. oktobra 2019, koji uključuju ukupan broj slučajeva glasanja sa asistencijom, starosnim dobom i polom birača koji su glasali uz asistenciju, podaci o osobama koje su asistirale, uključujući starost i pol.

Izveštaj takođe naglašava slučajeve osoba koje su asistirale viđe od jedanput , bilo na istom biračkom mestu, bilo na različitim biračkim mestima u istoj opštini.

Pored činjenice da ovaj izveštaj sadrži detaljne podatke o glasanju uz asistenciju za Prevremene izbore za Skupštinu Republike Kosovo, od 6. oktobra 2019, izveštaj uključuje glasove uz asistenciju za svaku opštinu za Lokalne izbore održane 22. oktobra 2017.

---

⁷ <http://kdi-kosova.org/wp-content/uploads/2018/01/132-dnv-raporti-perfundimtar-zgjedhjet-parlamentare-2017-alb.pdf>

I. Metodologija izrade izveštaja „Analiza glasova uz asistenciju za Pevremene izbore za Skupštinu Republike Kosovo 2019“ “

1. Prilikom izrade izveštaja „Analiza glasova uz asistenciju za Pevremene izbore za Skupštinu Republike Kosovo 2019“, privremena komisija Sekretarijata CIK-a, počevši od aprila 2020. godine, izradila je nacrt ovog izveštaja, prateći sledeću metodu:
2. Izvlačenje podataka o broju glasova uz asistenciju:
  - Podaci o broju glasova uz asistenciju izvučeni su iz knjiga o toku glasanja za svako biračko mesto, za sve opštine u Republici Kosovo.
  - Podaci o broju glasova sa asistencijom izvučeni su za 2.536 biračkih mesta ili 99,5% biračkih mesta.
  - Podaci o broju glasova uz asistenciju predstavljeni su za svaku opštinu, koji su izraženi u procentima, na osnovu broja birača koji su glasali na Kosovu, na svakom biračkom mestu.
3. Izvlačenje podataka o biračima koji su glasali uz asistenciju:
  - Podaci o biračima koji su glasali uz asistenciju, izvlače se za svaku opštinu Republike Kosovo, birajući knjige o toku glasanja za svako četvrto (4) biračko mesto, što znači da su podaci izvučeni sa 647 biračkih mesta ili izraženi u procentima podataka o biračima uz asistenciju izvučeni su iz 25,5% biračkih mesta.
  - Podaci birača koji su glasali uz asistenciju, predstavljeni su po starosnoj grupi i polu, povezujući lične podatke sa Konačnim biračkim spiskom za Pevremene izbore za Skupštinu Republike Kosovo 2019.
4. Izvlačenje podataka za osobe koje su asistirale
  - Podaci o licima koja su asistirala se izdvajaju za svaku opštinu Republike Kosovo, birajući knjige o toku glasanja za svako četvrto (4) biračko mesto, što znači da se podaci izvlače sa 647 biračkih mesta ili izraženo u procentu podaci o licima koja su asistirala su sa 25,5% biračkih mesta.
  - Podaci o licima koja su asistirala, predstavljeni su prema starosnoj grupi i polu, povezujući lične podatke sa Konačnim spiskom birača za pevremene izbore za Skupštinu Republike Kosovo 2019.

II. GLASANJE UZ ASISTENCIJU – opšti podatci iz Lokalnih izbora održanih 22 Oktobra 2017

U 2018. godini sastavljen je izvještaj o analizi glasanja uz asistenciju za Lokalne izbore koji su održani 22. oktobra 2017. godine, izvještaj je obuhvatio podatke o ukupnom broju birača koji su glasali uz asistenciju i podatke o osobama koje su asistirale.

Iz vađenja podataka iz knjiga o toku glasanja za glasanje uz asistenciju, za birače koji su glasali na Lokalnim izborima 22. oktobra 2017:

- Od 811.717 birača koji su glasali, 58.584 birača glasalo je uz asistenciju ili u procentima izraženo sa 7,22% birača.

Podaci o broju birača koji su glasali uz asistenciju izvučeni su za 2.461 biračka mesta (od ukupno 2.505 biračkih mesta) izraženo u procentu podaci su izvučeni za 98.24% biračkih mesta.

Tabela 1. Podatci izraženi u procentu za broj birača koji su glasali uz asistenciju za svaku opštinu.

Kodi Opštine	Opština	Broj birača koji su glasali	Broj glasova uz asistenciju	Procenat %
01	Dečane	16330	1852	11.34%
02	Đakovica	42643	3138	7.36%
03	Glogovac	24141	1717	7.11%
04	Gnjilane	46210	3316	7.18%
05	Dragaš	14453	715	4.95%
06	Istok	18830	1876	9.96%
07	Kačanik	16356	1816	11.10%
08	Klina	18148	1908	10.51%
09	Kosovo Polje	15576	1257	8.07%
10	Kamenica	17777	2221	12.49%
11	Južna Mitrovica	31088	2021	6.50%
12	Leposavić	8092	425	5.25%
13	Lipljan	29022	2385	8.22%
14	Novo brdo	5364	669	12.47%
15	Obilić	12255	1010	8.24%
16	Orahovac	23466	1940	8.27%
17	Peć	43733	2996	6.85%

18	Podujevo	39311	2637	6.71%
19	Priština	87459	3074	3.51%
20	Prizren	67106	4108	6.12%
21	Skenderaj/Srbica	16886	761	4.51%
22	Štimlje	13069	1316	10.07%
23	Štrpce	7620	665	8.73%
24	Suva reka	28743	2011	7.00%
25	Uroševac	51193	4014	7.84%
26	Vitina	20979	2033	9.69%
27	Vučitrn	31296	1983	6.34%
28	Zubin Potok	3821	191	5.00%
29	Zvečan	4191	114	2.72%
30	Mališevo	22335	2258	10.11%
31	Junik	2507	392	15.64%
32	Mamuša	2518	20	0.79%
33	Hani i Elezit/General Janković	5017	546	10.88%
34	Gračanica	8189	318	3.88%
35	Ranilug	3035	220	7.25%
36	Parteš	2622	275	10.49%
37	Klokot	2334	257	11.01%
38	Severna Mitrovica	8002	129	1.61%
		811,717	58,584	7.22%

Pet opština sa najnižim procentom broja glasova uz asistenciju, na Lokalnim izborima održanim 22. oktobra 2017:

- Mamuša sa 0.79%, Severna Mitrovica sa 1.61%, Zvečani sa 2.72%, Priština sa 3.51% i Gračanica sa 3.88%.

Pet opština sa najvišim procentom broja glasova uz asistenciju, na Lokalnim izborima održanim 22. oktobra 2017:

- Junik sa 15.64%, Kamenica sa 12.49%, Novo Brdo sa 12.47%, Dečane sa 11.34% i Kačanik sa 11.10%.

III. GLASANJE UZ ASISTENCIJU—opšti podaci sa Prevremenih izbora za Skupštinu Republike Kosovo održanih 6. oktobra 2019

Pokazalo se da je broj birača koji su glasali s asistencijom na vanrednim izborima za Skupštinu Republike Kosovo održanim 6. oktobra 2019, otprilike 2.700 slučajeva manji od broja birača koji su glasali uz asistenciju na Lokalnim izborima održanim 22. oktobra 2017.

Prema podacima dobijenim iz knjiga o toku glasanja za glasove uz asistenciju i prema podacima ukupnog broja birača koji su glasali na biračkim mestima na Prevremenim izborima za Skupštinu Republike Kosovo koji su održani 6. oktobra 2019, proizlazi da:

- Od 826.916 birača koji su glasali na biračkim mestima u svim opštinama Republike Kosovo, 55.961 birača je glasalo sa asistencijom.
- Izraženo u procentima, ispada da je 6,76% birača glasalo uz asistenciju.

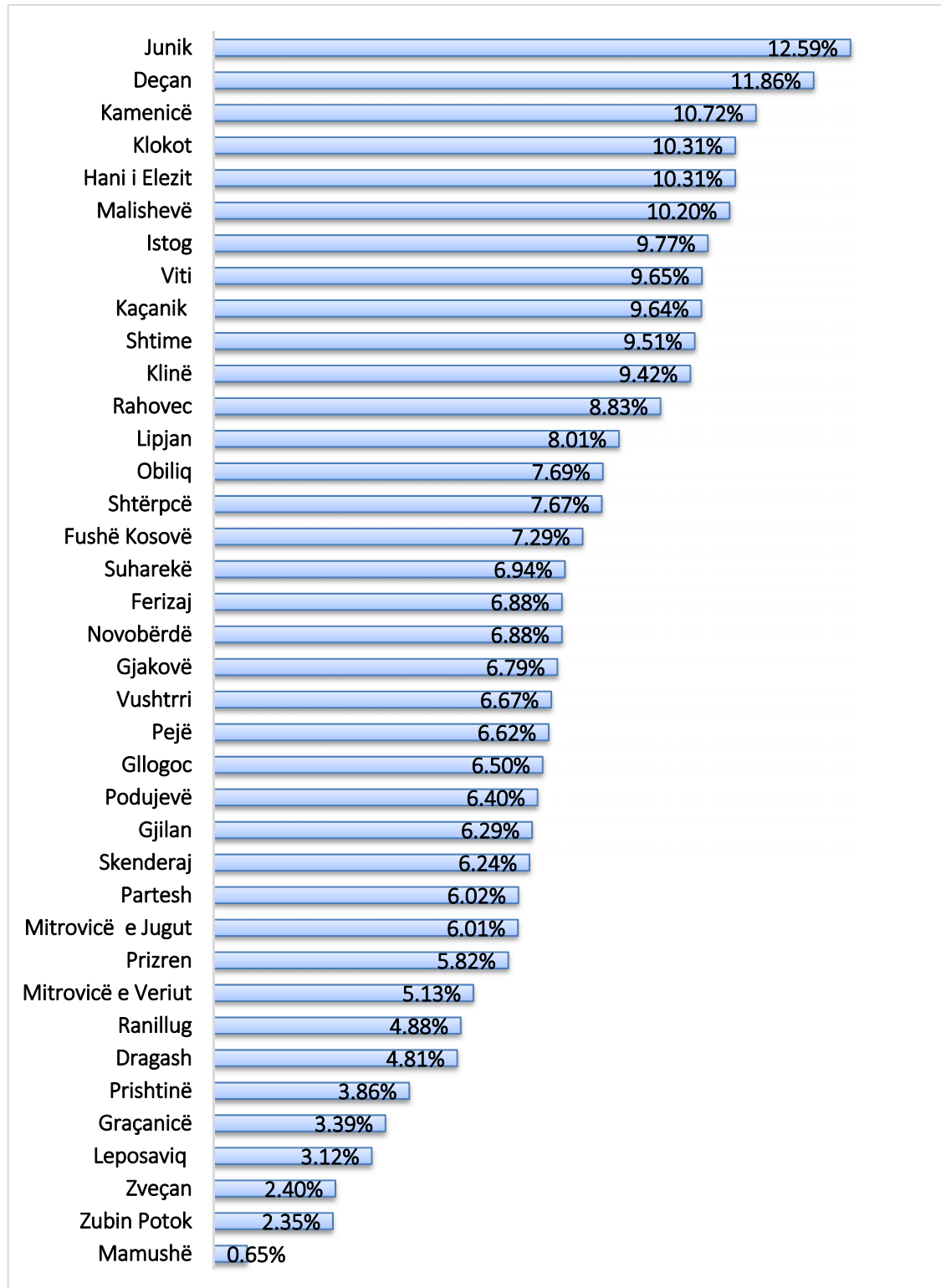
Podaci dobijeni za broj birača koji su glasali sa asistencijom pripadaju: 2.536 biračkih mesta od ukupno 2.547 biračkih mesta ili izraženo u procentima, ispada da su podaci o glasanju uz asistenciju dobijeni za 99.5% biračkih mesta.

Tabela 2. Podatci izraženi u procentu za broj birača koji su glasali uz asistenciju za svaku opštinu.

Kod Opštine	Opština	Broj birača koji su glasali za svaku opštinu (u svakom biračkom mestu)	Broj birača koji su glasali uz asistenciju za svaku opštinu	Procenat %
01	Dečane	16282	1932	11.86%
02	Đakovica	42128	2862	6.79%
03	Glogovac	23728	1544	6.50%
04	Gnjilane	46468	2927	6.29%
05	Dragaš	13050	629	4.81%
06	Istok	18859	1843	9.77%
07	Kačanik	15210	1467	9.64%
08	Klina	17192	1620	9.42%
09	Kosovo Polje	17746	1295	7.29%
10	Kamenica	16182	1735	10.72%
11	Južna Mitrovica	32747	1971	6.01%
12	Leposavić	7898	247	3.12%
13	Lipljan	28656	2297	8.01%
14	Novo Brdo	4811	331	6.88%

15	Obilić	12221	941	7.69%
16	Orahovac	21674	1914	8.83%
17	Peć	45175	2991	6.62%
18	Podujevo	39769	2549	6.40%
19	Priština	103691	4012	3.86%
20	Prizren	66493	3876	5.82%
21	Skenderaj/Srbica	20844	1302	6.24%
22	Štimlje	12590	1198	9.51%
23	Štrpce	7466	573	7.67%
24	Suva Reka	26797	1862	6.94%
25	Uroševac	52175	3591	6.88%
26	Vitna	19826	1914	9.65%
27	Vučitrn	32975	2201	6.67%
28	Zubin Potok	4790	113	2.35%
29	Zvečan	4660	112	2.40%
30	Mališevo	21611	2205	10.20%
31	Junik	2056	259	12.59%
32	Mamuša	1999	13	0.65%
33	Hani i Elezit/General Janković	3675	379	10.31%
34	Gračanica	9460	321	3.39%
35	Ranilug	2823	138	4.88%
36	Parteš	2174	131	6.02%
37	Klokot	1939	200	10.31%
38	Severna Mitrovica	9076	466	5.13%
		826,916	55,961	6.76%

GRAFIČKI PRIKAZ: Podatci izraženi u procentima glasova uz asistenciju pangirani po opštinama, od najvišeg procenta do najnižeg procenta.

Na gornjem dijagramu prikazani su podaci izraženi u procentu glasova sa asistencijom, počevši od opštine u kojoj je broj glasova uz asistenciju izražen u najnižem procentu i završava u opštini u kojoj je izražen broj glasova sa asistencijom u najvećem procentu.

Podaci izraženi u procentima za svaku opštinu Republike Kosovo, izračunavaju se u odnosu na broj birača koji su glasali na dan izbora na biračkom mestu za svaku opštinu.

Pet opština sa najnižim procentom glasova uz asistenciju su:

- Opština Mamuša sa 0,65%, Opština Zubin Potok sa 2,35%, Opština Zvečan sa 2,40%, Opština Leposavić sa 3,12% i Opština Gračanica sa 3,39%.

Pet opština sa najvišim procentom glasova uz asistenciju su:

- Opština Junik sa 12,59%, Opština Dečane sa 11,86%, Opština Kamenica sa 10,76%, Opština Klokot sa 10,31% i Opština Hani i Elezit sa 10,31%.

3.1. Kategorizacija broja glasova uz asistenciju po biračkim mestima

Kada je u pitanju kategorizacija broja glasova uz asistenciju po biračkim mestima, u tabeli ispod prikazani su podaci o broju glasova uz asistenciju u odnosu na broj biračkih mesta, kategorisujući u koliko su biračkih mesta, birači glasali uz asistenciju, počevši od 0 do 80 glasova uz asistenciju.

Od 0 do 80 glasova uz asistenciju	Broj glasova uz asistenciju po biračkim mestima
0 glasova uz asistenciju	129 biračkih mesta
Od 1 do 10 glasova uz asistenciju	445 biračkih mesta
Od 11 do 20 glasova uz asistenciju	670 biračkih mesta
Od 21 do 30 glasova uz asistenciju	652 biračkih mesta
Od 31 do 40 glasova uz asistenciju	380 biračkih mesta
Od 41 do 50 glasova uz asistenciju	186 biračkih mesta
Od 51 do 60 glasova uz asistenciju	55 biračkih mesta
Od 61 do 70 glasova uz asistenciju	16 biračkih mesta
Od 71 do 80 glasova uz asistenciju	14 biračkih mesta

Na Prevremenim izborima za Skupštinu Republike Kosovo postoji nekoliko biračkih mesta na kojima je broj birača koji su glasali uz asistenciju veći od 20% od ukupnog broja birača koji su glasali na tim biračkim mestima.

Podaci za neka biračka mesta za ove slučajeve su sledeći:

- opštini Kamenica, na biračkom mestu 1032D/02D, od 619 birača registrovanih na ovom biračkom mestu, glasalo je samo 278 birača. Od tih 278 birača, 60 je glasalo uz asistenciju. Izraženo u procentima, ispada da je na ovom biračkom mestu 21,58% birača glasalo uz asistenciju.
- U opštini Klina na biračkom mestu 0803C / 02R, na ovom biračkom mestu je registrovano 350 birača, njih 80 je glasalo sa asistencijom, što je procenat da je na ovom biračkom mestu 22,85% birača glasalo sa asistencijom.
- U opštini Prizren, na biračkom mestu 2020A / 02R, od 746 birača registrovanih na ovom biračkom mestu, glasalo je samo 322 glasača. Od tih 322 glasača, 76 birača je glasalo uz asistenciju. Izraženo u procentima, ispada da je na ovom biračkom mestu 23,60% birača glasalo sa asistencijom.
- U opštini Mališevo, na biračkom mestu 3048A / 01D, od 714 birača registrovanih na ovom biračkom mestu, glasalo je samo 267 birača. Od tih 267 birača, 78 birača je glasalo uz asistenciju. Izraženo u procentima, ispada da je na ovom biračkom mestu 29,21% birača glasalo sa asistencijom.

Završnom izveštaju Misije za posmatranje izbora Evropske unije za prevremene parlamentarne izbore 2019, naglašava se da je prekomerna pomoć odnosno asistencija birača primećena na mnogim posećenim biračkim mestima, gde na nekim biračkim mestima broj birača koji su glasali uz asistenciju dostiže i do 22 od sto⁸.

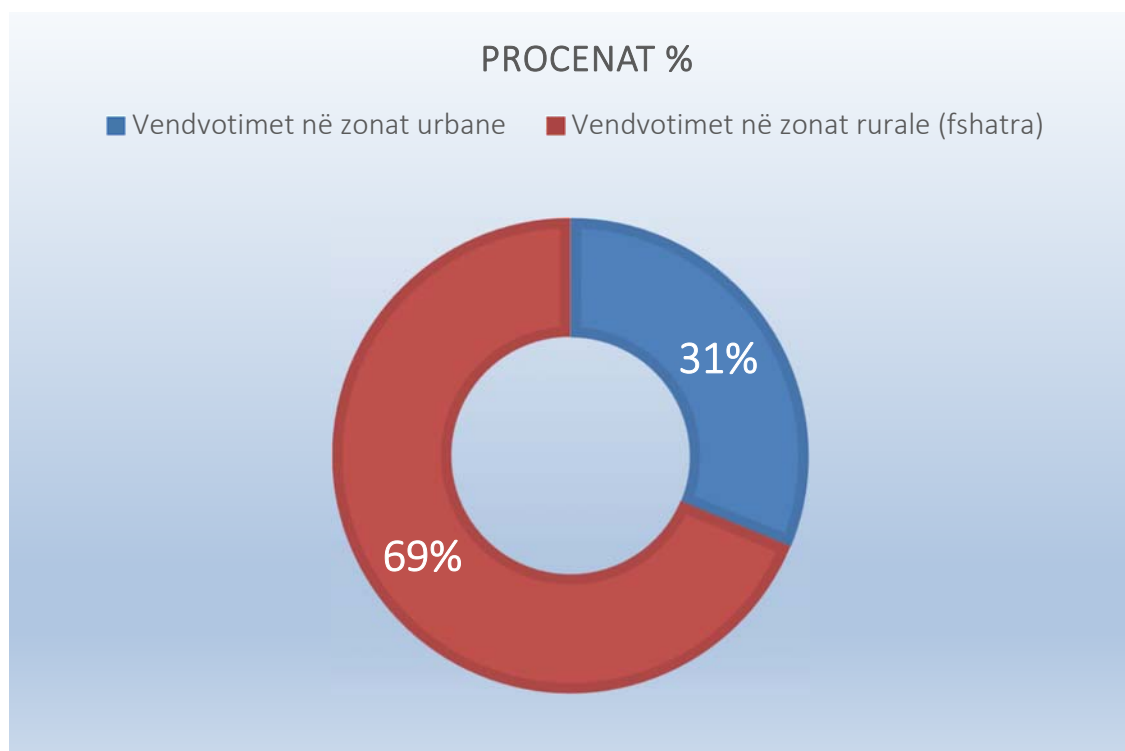
---

⁸ Evropska unija, Misija za posmatranje izbora, Kosovo 2018, Završni izveštaj o Prevremenim parlamentarnim izborima 2019, strana 39, treći pasus

3.2. KartegORIZACIJA broja glasova uz asistenciju u biračkim mestima koji se nalaze u urbanim i ruralnim sredinama (selima)

Što se tiče kategorizacije glasova uz asistenciju prema biračkim mestima koja se nalaze u urbanim oblastima i prema biračkim mestima koja se nalaze u ruralnim oblastima ili selima, u opštinama Republike Kosovo, rezultira sledećim:

- a) Na 944 biračkih mesta koja se nalaze u urbanim oblastima gradova ili opština: 17.463 birača je glasalo uz asistenciju.
- b) Na 1.592 biračkih mesta koja se nalaze u ruralnim oblastima ili selima: 38.498 birača je glasalo uz asistenciju.

IV. PODACI BIRAČA KOJI SU GLASALI UZ ASISTENCIJU

Podaci o biračima koji su glasali uz asistenciju i podaci o osobama koje su pomagale izvučeni su iz 647 glasačkih knjiga sa ukupno 2.536 biračkih mesta. Izraženo u procentima, podaci se izdvajaju za 25,5% glasačkih listića.

Knjige za glasanje biraju se deljenjem za svako četvrto (4) biračko mesto za svaku opštinu Republike Kosovo.

Iz 647 Knjiga za glasanje ili biračkih mesta izvučeni su podaci o starosti i polu za 9.074 birača koji su glasali sa pomoći. Izraženo u procentima, ispada da su ovi podaci izvučeni za 16,21% od ukupnog broja podržanih glasova (55,961).

Tabela 3. Podaci o broju glasačkih listića za svaku opštinu iz koje se izvlače podaci za birače koji su glasali sa asistencijom i za lica koja su pomogla.

Kod Opštine	Opštine	Broj Biračkih Mesta/Knjige za glasanje	Knjige za glasanje za svako četvrto biračko mesto
01	Dečane	54	19
02	Đakovica	141	35
03	Glogovac	72	18
04	Gnjilane	129	33
05	Dragaš	60	15
06	Istok	63	16
07	Kačanik	47	12
08	Klina	64	16
09	Kosovo Polje	47	12
10	Kamenica	56	14
11	Južna Mitrovica	104	26
12	Leposavić	31	8
13	Lipljan	80	20
14	Novo Brdo	22	6
15	Obilić	35	9

16	Orahovac	80	21
17	Peć	138	34
18	Podujevo	108	27
19	Priština	247	62
20	Prizren	218	55
21	Srbica	77	19
22	Štimlje	35	9
23	Štrpce	21	6
24	Suva Reka	89	22
25	Uroševac	146	36
26	Vitina	67	17
27	Vučitrn	96	24
28	Zubin Potok	15	4
29	Zvečan	13	4
30	Mališevo	74	19
31	Junik	7	2
32	Mamuša	5	2
33	Elez Han	12	3
34	Gračanica	32	8
35	Ranilug	10	3
36	Parteš	7	2
37	Klokot	7	2
38	Severna Mitrovica	27	7
UKUPNO		2,536	647

4.1. Podaci birača koji su glasali uz asistenciju prema uzrastu

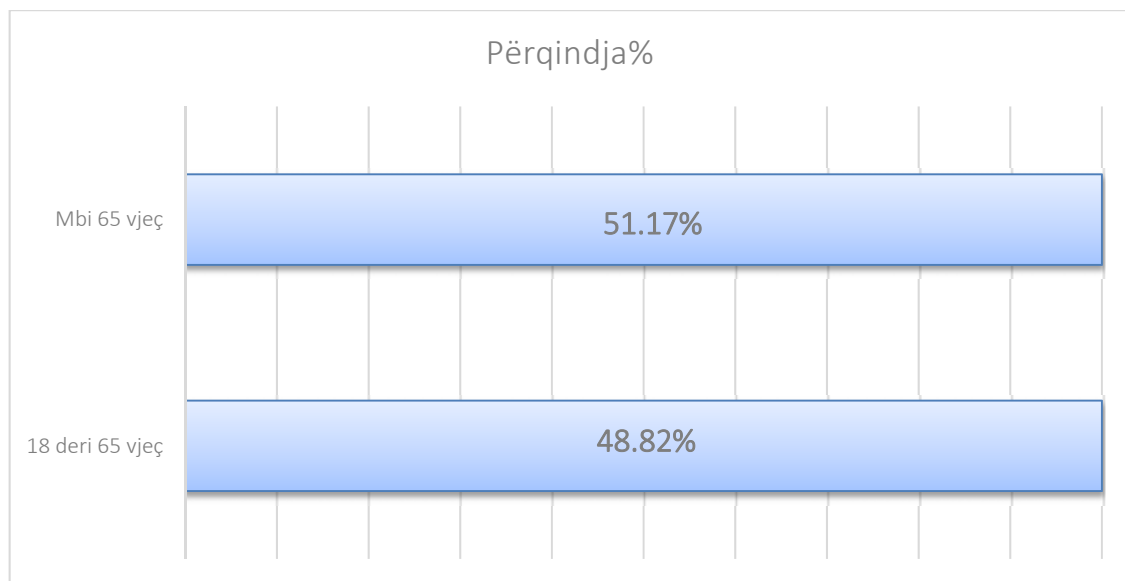
Podaci birača koji su glasali uz asistenciju koji su izvučeni iz Knjiga za glasanje i zatim upoređeni sa podacima prema Konačnom biračkom spisku za Prevrnene izbore za Skupštinu Republike Kosovo, održane 6. oktobra 2019, Ispada da je od 9.074 birača koji su glasali uz asistenciju.:

- a) 4,430 birača koji su glasali uz asistenciju su uzrasta od 18 godina do 65 godina i
- b) 4,644 birača koji su glasali uz asistenciju su birači sa više od 65 godina.

Prema podacima izvađenim iz knjiga za glasanje, najstariji birač, koji je glasao uz asistenciju pripada ženskom spolu, starom 108 godina, rođenom 1911. godine. Dok je šezdeset i pet birača, koji su glasali uz asistenciju, u Prevrenebin izborima za Skupštinu Republike Kosovo, 6. oktobra 2019. godine, bilo je 18 godina.

Grafička prikaz: Birači koji su glasali uz asistenciju uzrasta od 18 godina do 65 godina i više od 65 godina.

Prosečna starost za 9.074 birača koji su glasali uz asistenciju je 62 godine.

Tabela 4: Podaci o broju birača po godinama, podeljeni u kategorije i izraženi u procentima.

Starost od/doi	Broj birača	Procentat
18 do 30 god.	546	6%
31 do 40 god.	547	6%
41 do 50 god.	741	8.16%
51 do 60 god.	1,432	15.78%
61 do 65 god.	1,164	12.82%
Više od 65 god.	4,644	51.17%

Kada je reč o poslednjoj kategoriji (birači koji su glasali uz asistenciju) starijoj od 65 godina, sledeći p

- od 65. do 70. godine: 1.625 birača koji su glasali uz pomoć,
- U dobi od 71 do 80 godina glasalo je: 2.434 birača koji su glasali uz asistenciji,
- U dobi od 81 do 90 godina glasalo je: 820 birača koji su glasali uz asistenciju,
- U dobi od 91 do 99 godina glasalo je: 40 birača koji su glasali uz asistenciju, i
- Stariji od 100 godina: 3 birača.

4.2. Podaci birača koji su glasali uz asistenciju na osnovu pola

Podaci birača koji su glasali uz asistenciju, koji su izvučeni iz Knjiga za glasanje i zatim upoređeni sa podacima prema konačnom spisku birača za Prevremene izbore za Skupštinu Republike Kosovo, održane 6. oktobra 2019, Ispada da je od 9.074 birača koji su glasali uz asistenciju:

- 2,488 birača koji su muškog pola ili 27.41%, i
- 6,586 birača koji su ženskog pola ili 72.58%.

Tabela 5: Podaci o broju birača na osnovu pola za svaku opštinu, broju birača na osnovu pola, podeljenih po kategorijama i izraženo procentom.

Kod Opštine	Opština	Pol M	Pol Ž	Broj birača koji su glasali uz asistenciju za svaku opštinu
01	Dečane	106	293	399
02	Đakovica	172	328	500
03	Glogovac	64	91	155
04	Gjnjlane	144	419	563
05	Dragaš	17	60	77
06	Istok	88	232	320
07	Kačanik	34	133	167
08	Klina	61	197	258
09	Kosovo Polje	87	172	259
10	Kamenica	87	235	322
11	Južna Mitrovica	93	326	419
12	Leposavić	14	23	37

13	Lipljan	91	206	297
14	Novo Brdo	1	1	2
15	Obilić	50	161	211
16	Orahovac	91	95	186
17	Peć	161	466	627
18	Podujevo	128	376	504
19	Priština	142	444	586
20	Prizren	104	224	328
21	Srbica	46	95	141
22	Štimlje	52	121	173
23	Štrpce	19	24	43
24	Suva Reka	89	306	395
25	Uroševac	161	462	623
26	Vitina	66	212	278
27	Vučitrn	94	330	424
28	Zubin Potok	2	2	4
29	Zvečan	13	18	31
30	Mališevo	139	360	499
31	Junik	15	51	66
32	Mamuša	0	0	0
33	Elez Han	10	42	52
34	Gračanica	13	16	29
35	Ranilug	5	27	32
36	Parteš	6	13	19
37	Klokot	7	3	10
38	Severna Mitrovica	16	22	38
UKUPNO		2,488	6,586	9,074

V. PODACI OSOBA KOJE SU POMAGALE

Podaci o osobama koje su pomagale takođe su dobijene od 647 glasačkih listića (biračka mesta). Ukupan broj osoba koje su pomagale i izvučene iz Knjiga za glasanje je ukupno 10.244 osobe koje su pomagale, a izraženo u procentima proizlazi da su podaci izvučeni za 18,30% od ukupnog broja osoba koje su pomagale (55 961).

Ovaj broj je upoređen sa ukupnim brojem glasova sa asistencijom, jer nisu svi ovi slučajevi pojedinačni slučajevi pomoći, jer je ovom analizom utvrđeno da postoje slučajevi kada su osobe pružale pomoć više puta, što je protivno Zakonom o opštim izborima.

5.1. Podaci o uzrastu i polu osoba koje su pomagale

Prosečna starost za 10.244 osobe koje su pomagale je 41 godina.

Uzrast od/ do	Broj osoba koje su pomagale	Procenat
18 do 30 vgodina	2,832	27.64%
31 do 40 godina	2,522	24.91%
41 do 50 godina	2,271	22.16%
51 do 60 godina	1,269	12.38%
61 do 65 vgodina	453	4.42%
Više od 65 godina	640	6.24%

Što se tiče pola lica koja su pomogla u glasanju:

- 7.016 osoba koje su pomagale, muškarci su, ili 68.48%, i
- 3.228 osoba koje su pomagale, žene su ili 31.51%.

VI. NALAZI IZ ANALIZE GLASOVA UZ ASISTENCIJU

Niz analiziranih podataka osoba koje su pomagale proizlazi da:

1. U opštini Istok, na biračkom mestu 0602C / 04D, osoba koja je pomagala nije bila državljanin Republike Kosovo.

2. Sto i sedam (107) osoba, na Vanrednim izborima za Skupštinu Republike Kosovo, održanim 6. oktobra 2019, pomagalo je više puta:

- 65 ljudi je pomagalo više puta na istom biračkom mestu. Od predsednika Biračkih Odbora imenovanoj osobi je omogućeno da istovremeno pruža pomoć za dve osobe.

- 36 ljudi je više puta pomagalo na različitim biračkim mestima.

- 3 osobe su više puta pomagale u različitim opštinama.

- 3 osobe su pomagale tri puta.

3. U opštini Glogovac na biračkom mestu 0306E / 02R 16 lica koja su pomagala na ovom biračkom mestu imaju isto prezime.

4. U opštini Prizren su na biračkom mestu 2015A / 02R 23 osobe istog prezimena pomogle da glasaju 23 birača, koja imaju isto prezime i licima koja su pomogla.

5. U opštini Mališeva, na biračkom mestu 3048A / 01D, 46 osoba istog prezimena pomagalo je u glasanju 46 birača, koji imaju isto prezime kao i osobe koje su pomagale.

6. Iz analize Knjiga za glasanje za podatke osoba koje su pomagale devetnaest (19) osoba koje su pomagale bile su mlađe od 18 godina.

- U opštini Prizren, na biračkom mestu 2042A / 12R, osoba koja je pomagala imala je dvanaest (12) godina.

- U opštini Prizren, na biračkom mestu 2055A / 01R, osoba koja je pomagala imala je trinaest (13) godina.

7. U opštini Priština, na biračkom mestu 1915E / 05R, osoba koja je pomagala na ovom biračkom mestu, pomagala je sa francuskim pasošem, gde je to istaknuto u knjizi glasanja.

8. Sto četrdeset devet (149) osoba koje su pomagale, nisu bile birači na Konačnom biračkom spisku, u opštinama u kojima su pomagale.⁹

---

9 ljudi koji su pomagali bili su birači drugih opština, koji su pomagali birače opštine Dečan. 6 lica koja su pomagala bili su biračii drugih opština, koji su pomagali birači opštine Đakovica. 3 osobe koje su pomagale bile su birači drugih opština, koji su pomagali birače opštine Glogoc. 7 lica koja su pomagala bili su glasači drugih opština, koji su pomagali birače opštine Gnjilane. 1 osoba koja je pomagala birač je druge opštine, a ima birača iz opštine Dragaš. 17 ljudi koji su pomagali bili su birači drugih opština, koji su pomagali birače opštine Istok. 1 osoba koja je pomagala birač je druge opštine, a birač je opštine Kačanik. 1 osoba koja je

1. Značajan deo glasačkih listića ne sadrži lične podatke osoba koje su pomagale i birača koji su glasali sa pomoći, niti sadrže lične podatke osoba koje su pomagale, ali ne i birača koji su glasali sa pomoći , ili obrnuto.
2. Asistencija ili samo lični podaci osoba kojima su pomagali ali ne i birača koji su glasali uz asistenciju ili obrnuto.

PRIMER:

- U opštini Dečan, od ukupno 54 Knjiga za glasanje u 7 knjiga sa glasanjem, lični podaci su dobijeni samo za lica koja su pomagala, ili samo za birače koji su pomagali, ili imena i prezimena osoba koje su imale potpomognutim i biračima koji su glasali s asistencijom, bez ličnih brojeva,
- U opštini Dragaš, od ukupno 59 glasačkih listića, u 11 glasačkih listića, lični podaci su dobijeni samo za osobe koje su pomagale, ili samo za birače koji su pomagali, ili su zapisana imena i prezimena osoba koje su pomagale. potpomognutim i biračima koji su glasali s asistencijom, bez ličnih brojeva,

---

pomagala birač je druge opštine, a ima birača opštine Klina. 6 lica koja su pomagala bili su birači drugih opština, koji su pomagali birači opštine Kosovo Polje. 3 osobe koje su pomagale su biračii drugih opština, koji su pomagali birači opštine Kamenica. 3 osobe koje su pomagale su birači drugih opština, koji su pomagali birače opštine Kamenica. 12 ljudi koji su pomagali bili su birači drugih opština, koji su pomagali birači opštine Južna Mitrovica. 1 osoba koja je pomagala birač je neke druge opštine, a ima birača iz opštine Leposavić. 3 osobe koje su pomagale su birači drugih opština, koji su pomagali birače opštine Lipjan. 1 osoba koja je pomagala birač je druge opštine, a ima birača iz opštine Novo Brdo. 4 osobe koje su pomagale su biračii drugih opština, koji su pomagali birače opštine Obilic. 3 osobe koje su pomagale su biračii drugih opština, koji su pomagali birače opštine Rahovec. 5 lica koja su pomagala bili su birači drugih opština, koji su pomagali birače opštine Peć. 2 osobe koje su pomagale bile su birači drugih opština, koji su pomagali birače opštine Podujeva. 15 ljudi koji su pomagali bili su birači drugih opština, koji su pomagali birače opštine Priština. 1 osoba koja je pomagala birač je neke druge opštine, a ima birača iz opštine Prizren. 9 ljudi koji su pomagali bili su birači drugih opština, koji su pomagali birača opštine Srbica. Dvoje ljudi koji su pomagali bili su birači drugih opština, koji su pomagale bile su birači drugih opština, koji su pomagali birače opština, koji su pomagali birače opštine Štrpce. 4 osobe koje su pomagale su birače drugih opština, koji su pomagali birači opštine Suva Reka. 4 osobe koje su pomagale bile su birači drugih opština, koji su pomagali birače opštine Uroševac. 7 lica koja su pomagala bili su birači drugih opština, koji su pomagali birače opštine Vitina. 8 ljudi koji su pomagali bili su biračii drugih opština, koji su pomagali birače opštine Vučitrn. Jedna osoba koja je pomagala birač je druge opštine, a ima birača opštine Zubin Potok. 2 osobe koje su pomagale su birači drugih opština, koji su pomagali birača opštine Zvečan. 5 lica koja su pomagala bili su birači drugih opština, koji su pomagali birače opštine Mališeva. 1 osoba koja je pomagala birač je druge opštine, a birač je opština Junik. 3 osobe koje su pomagale su birači drugih opština, koji su pomagali birača opštine Severna Mitrovica.

- U opštini Kamenica od ukupno 56 glasačkih listića, u 10 glasačkih listića, lični podaci su dobijeni samo za lica koja su pomagala ili samo za birače koji su pomagali, ili imena i prezimena osoba koje su imale potpomognutim i biračima koji su glasali s asistencijom, bez ličnih brojeva,
  - U opštini Obilić, od ukupno 35 knjiga za glasanje u 5 glasačkih knjiga lični podaci su dobijeni samo za lica koja su pomagala, ili samo za birače koji su pomagali, ili imena i prezimena osoba koje su imale potpomognutim i biračima koji su glasali s asistencijom, bez ličnih brojeva,
  - U opštini Prizren od ukupno 220 glasačkih listića, u 71 glasačkom listiću, lični podaci dobijeni su samo za lica koja su pomagala, ili samo za birače koji su pomagali, ili imena i prezimena osoba koje su imale pomoć i biračima koji su glasali sa asistencijom, bez ličnih brojeva.
- ✓ *Na osnovu Zakona o opštim izborima, članom 89.5, biraču koji sa ograničenim sposobnostima na takav način da nije u stanju da obeleži ili ustupi glasački listić ili je nepismen, može da mu pomogne glasati osoba koju izaberu birači. ako traži takvu pomoć. Takvoj osobi pomaže samo jedan birač.*
- ✓ *U Knjigama za glasanje iz kojih su izvučeni i upoređeni podaci o osobama koje su pomagale, identifikovan je niz slučajeva kada su osobe pomagale više puta, na jednom biračkom mestu, uključujući pomoć za dve osobe jedno za drugim. , u kojem slučaju takvo nešto dozvoljava Birački Odbor, što predstavlja kršenje zakonskih odredbi Zakona o opštim izborima Republike Kosovo.*
- ✓ *Pomoćnik ima pravo da pomogne samo jednom. Priručnik o postupcima glasanja i prebrojavanja Prevremenih izbora za Skupštinu Republike Kosovo 2019, strana 16.*

Nëse votuesi kërkon ndihmë për shkak se nuk din shkrim dhe lexim dhe nuk është në gjendje të shënojë fletëvotimin në kabinë, udhëzohet ta gjejë një person me DI jashtë vendvotimit për ta ndihmuar.

Kryesuesi i KVV-së shenon të dhënat personale të asistuesit dhe të votuesit të asistuar në Librin e Votimit dhe kohën.

- ✓ *Upisivanje ličnih podataka osobe koja je pomagala i birača u Knjigama za glasanje dato je kao uputstvo u Priručniku za postupke glasanja i prebrojavanja, za Prevremene izbore za Skupštinu Republike Kosovo 2019, na stranici br. 16 - "Predsedavajući BO-a beleži lične podatke pomoćnika i birača koji su pomagali u Knjizi glasanja i vreme".*

PREPORUKE

1.	Izorno pravilo bi u knjigu gza glasanje rebalo da sadrži podatke osobe koja pomaže i podatke birača koji žele da glasaju sa asistencijom.
2.	Knjiga za glasanje sadrži tabelu sa podacima koje treba popuniti predsedavajući biračkog odbora, kao što su: ime, prezime i lični broj asistenta. Ime, prezime i lični broj birača (pomoćnici), kao i razlozi za glasanje putem asistencije. Tabela bi trebalo da bude dizajnirana na najmanje poslednje četiri stranice Knjige za glasanje.
3.	Kabine za glasanje treba da budu dizajnirane i obezbeđene na svakom biračkom mestu u posebnim dimenzijama za birače sa ograničenim sposobnostima, gde bi se izbeglo glasanje uz asistenciju ove kategorije birača.
4.	Obaveštajni plakati trebalo bi da budu postavljeni na svakom biračkom mestu da se spreči zloupotreba glasanja uz asistenciju i drugih informacija o krivičnoj odgovornosti za lica koja pomažu više puta.
5.	Predsedavajući Biračkih Odbora treba da budu obavešteni o ličnom identifikacionom broju, a ne da upisuju serijske brojeve ličnih karata koje se daju osobi koja pomaže ili biraču koji glasa sa asistencijom.
6.	<p>U Priručniku o postupcima glasanja i prebrojavanja Prevremenih izbora za Skupštinu Republike Kosovo, na strani 16 se daje uputstvu predsedavajućem BO-a da upiše lične podatke pomoćnika i birača koji su pomagali u Knjizi glasanja i vreme. Budući da u istom dokumentu, na strani 39, u delu: Glasanje uz asistencija: „Slučajeve glasanja uz asistenciju upisuje u knjigu za glasanje predsedavajući, koji mora da vodi evidenciju o pomoćnicima, jer vam je samo jednom dozvoljeno da pomažete“ .</p> <p>Dakle priručnik, za deo sa glasanjem sa asistencijom, treba uzeti kao osnovu za podučavanje kao na strani 16, tako da</p>

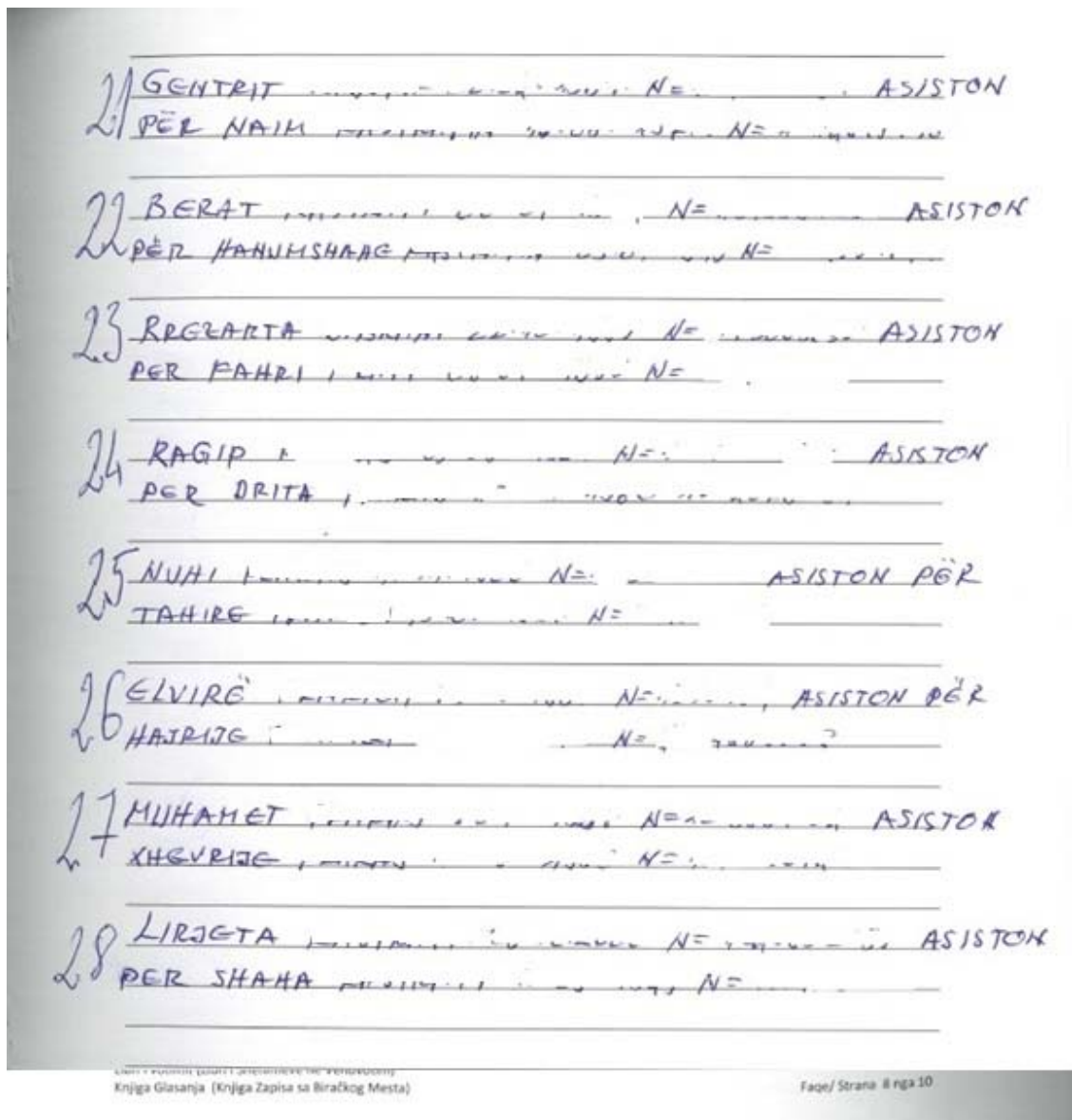
	predsedavajući BO-a beleže lične podatke osoba koje su pomagale i lične podatke birača koji su glasali uz asistenciju.
7.	Predsjedavajući biračkog odbora mora obavjestiti osobu koja pomaže da mu na dan izbora može pomoći samo jedan birač i da pomaganje više birača predstavlja kršenje Izbornog zakona. ¹⁰ .
8.	Da se utvrdi relevantnim pravilima, osoba koja pomaže mora da ima 18 ili više godina i da ima ličnu kartu Republike Kosovo. Ovo bi izbeglo slučajeve asistencije lica mlađih od 18 godina, a takođe i asistencije lica koja nisu državljani Republike Kosovo.
9.	Nakon odobrenja ovog izveštaja, biće predstavljen na jednom zajedničkom okruglim stolom sa strankama uključenim u izborni proces, kao što su OEBS i nevladine organizacije koje su posmatrale izborni proces.

---

¹⁰ Zakon o Opštim Izborima, člani 89.5, i Priručnik o Procedurama Glasanja i Prebrojavanja

DOBAR PRIMER

- ✓ Strana Knjige za glasanje: obeležavanje (uzimanje) podataka predsedavajućeg biračkog odbora za osobe koje su pomagale i za birače koji su glasali uz asistenciju (uključujući: imena, prezimena, datum rođenja i lični broj).

✓

- ✓ Upisivanje (uzimanje) podataka predsedavajućeg biračkog odbora za osobe koje su pomagale i za birače koji su glasali uz asistenciju (uključujući: imena, prezimena i lične brojeve).

14. Sadije	-
Ass. Qazim	-
15. Elfije	-
Ass. Alina	-
16. Shehrije	-
Ass. Arton	-
17. Halit	-
Ass. Zejnepe	-
18. Hamit	-
Ass. Mergim	-
19. Hyra	-
Ass. Sahit	-
20. Sadbere	-
Ass. Sofije Gashi	-
21. Malige	-
Ass. Naser	-

Komisioni Qendror i Zgjedhjeve | Centralna Izborna Komisionja
Zgjedhjet e Parakohshme për Kuvendin e Republikës së Kosovës 2019 | Premeheri Izbori za Skupstinu Republike Kosovo 2019

Libri i votimit (Libri i Shënimeve në Vendvotim)
Knjiga Glasanja (Knjiga Zapisa sa Biračkog Mesta)

Faqe/ Strana 8 nga 10

LOŠ PRIMER

- ✓ Stranice sa knjiga za glasanje: Predsedavajući biračkog odbora u ovu knjigu za glasanje nije zabeležio podatke birača koji je glasao sa asistencijom, dok je za osobu koja je pomagala upisao samo ime i prezime.

Në ora 14⁰⁵min ka votuar edhe një votues me asistenc, asistuesi ALBERON

Në ora 14¹⁰min ka votu edhe një votues me asistenc, asistuesi ILIRIANA

Në ora 14¹⁵ ka votu edhe një votues me asistenc, asistues SELVIE

Në ora 14²⁰ ka votuar edhe një votues me asistenc, asistues eshte ARJET

Në ora 14²⁵ ka votuar edhe një votues me asistenc, asistues ka qene Sylë

Në ora 14⁴⁵ ka votu edhe një votues me asistenc, asistuesi SHKËRRIPI

- ✓ Stranice knjiga za glasanje: Predsedavajući biračkog mesta je u ovoj knjizi za glasanje upisao imena i prezimena birača koji su glasali uz asistenciju, a za lica koja su pomagala, nema ličnih podataka.

22. FITIM	ASISTOJ HISNI
23. FLORIJE	ASISTOJ LEONARD
24. ZEKIJE	ASISTOJ NEXHAT
25. BEGIR	ASISTOJ SOTIR
26. SELVETE	ASISTOJ MURLINDA
27. ENVER	ASIST. ABRIN
28. FARIJE	ASISTON BLEDIM
29. FATIJE	ASISTOJ SHIETO
30. SELVETE	ASISTOJ BEKUST
31. AMIRE	ASISTOJ XHELAL
32. HAJRIJE	ASISTOJ FATON
33. SHARISA	ASISTOJ ARTON
34. ZYRIJE	ASISTOJ XHELAL
35. ZAHIR	ASISTOJ YHAF
36. QIBRIJE	ASISTOJ NIGRMANE
37. XHEVALIJE	ASISTOJ - XHAUDET
38. ZILFIJE	ASISTOJ NEXHID
39. FEXHRIJE	ASISTOJ BESNIK
40. JEHONA	ASISTOJ MINEXHRE
41. BEGIRIJE	ASISTOJ HALIMO

SLIKE IZ KNJIGA ZA GLASANJE

Slučaj 1: Osoba pomaže dva birača na istom biračkom mestu:

U Opštini Priština:

✓ VALDET L. ME NR. ... ASISTOI PËR
HAVA L. ME NR. ...
- VALDET L. ME NR. ... ASISTOI PËR
ZGKI L. ME NR. ...

U Opštini Orahovac:

- BENI S. ... NR. ... ASISTOI PËR
ILAZ S. ... NR. ... PO I NJËTI
ASISTOI PËR PERSONIN E DYTË: FAHRIE ...
... NR. ...

Slučaj 2: Osobe koje su asistirale bile su mlađe od 18 godina:

U Opštini Prizren:

Salije H. ... votoi me asistenc ...
asistente e saj ishte vajza Blerta H. ... 12 vjeqare.
- MURGANA K. ... 13 VJET BEN ASISTININ
PËR VOTUESIN - NAGJIE K. (E CILA
VOTON ME KUSHT).

Slučaj 3. Osoba koja je asistiralala sa stranim dokumentom(pasoš Republike Francuske)

U Opštini Priština:

SHERIBANE ..... me nr. të pasaportës (FRANCEZE)
A ..... ka asistuar për FATIME ..... me nr.
personal